

АНАЛІЗ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто та узагальнено напрямки і методики оцінки фінансового стану та аналізу банкрутства підприємства.

Ключові слова: банкрутство, фінансова стійкість, ймовірність банкрутства, кризовий стан, прогнозування банкрутства.

Abstract

Considered and generalized trends and methods of evaluation and analysis of financial condition bankruptcy.

Keywords: bankruptcy, financial stability, the probability of bankruptcy, crisis, bankruptcy prediction.

Вступ

Питанню аналізу банкрутства підприємств в економічній науці приділяється значна увага. Це зумовлене тим, що банкрутство певного суб'єкта господарювання призводить до порушення макроекономічної рівноваги, а також від того, на скільки об'єктивно проведено оцінку ступеня ймовірності банкрутства підприємства, залежить ціна підприємства, його інвестиційна привабливість, що також негативно відбивається на економічних інтересах держави. Дана проблема знайшла своє відображення в дослідженнях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як А. Подольська, О.Яріш, В.Попов, Е.Кадиров тощо [1 – 2].

Метою дослідження є узагальнення теоретичних положень та практики щодо аналізу ймовірності банкрутства підприємств.

Результати дослідження

Основною причиною настання банкрутства є криза на підприємстві. Найчастіше кризовий стан виявляється в погіршенні фінансових результатів діяльності підприємств, вони нездатні отримувати прибуток, наслідком чого може бути банкрутство.

Тому при загрозі банкрутства необхідно вибрати основні механізми антикризового управління підприємством відповідно до масштабів його кризового стану і з урахуванням прогнозу розвитку основних факторів, що визначають загрозу банкрутства, а саме: забезпечення фінансового оздоровлення підприємства за рахунок реалізації внутрішніх резервів господарської діяльності, зовнішньої допомоги або часткової реорганізації, а у випадку неможливості фінансового оздоровлення підприємства, припинити господарську діяльність і почати процедуру банкрутства.

Фінансовий аналіз має широкий арсенал засобів для прогнозування можливого банкрутства підприємства і дає можливість заздалегідь обґрунтувати та реалізувати заходи щодо забезпечення виходу підприємства з кризової ситуації. Зокрема, розрізняють три основні напрямки прогнозування ймовірності банкрутства підприємства (рисунк 1.1) [3].

В Україні, де протягом багатьох десятиріч панувала позаринкова система господарювання, що виключала офіційне визнання банкрутства як економічного і явища, нема загальноновизнаної вітчизняної методики визначення ймовірності банкрутства суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим доводиться користуватися зарубіжними методичними підходами, в основу яких покладено факторні моделі прогнозування банкрутства підприємств та організацій (зокрема, моделями Альтмана, Спрінгейта, Ліса, Таффлера, універсальною дискримінантною функцією тощо).

Але оскільки наведені вище моделі не враховують галузевих особливостей вітчизняної економіки, зокрема, розвитку підприємств та притаманним їм форм організації бізнесу, то у вітчизняній практиці вони застосовуються не часто. Тому для прогнозу використовують моделі Пареної та Долгалева, Сайфуліна і Кадикова, а також Іркутську модель.

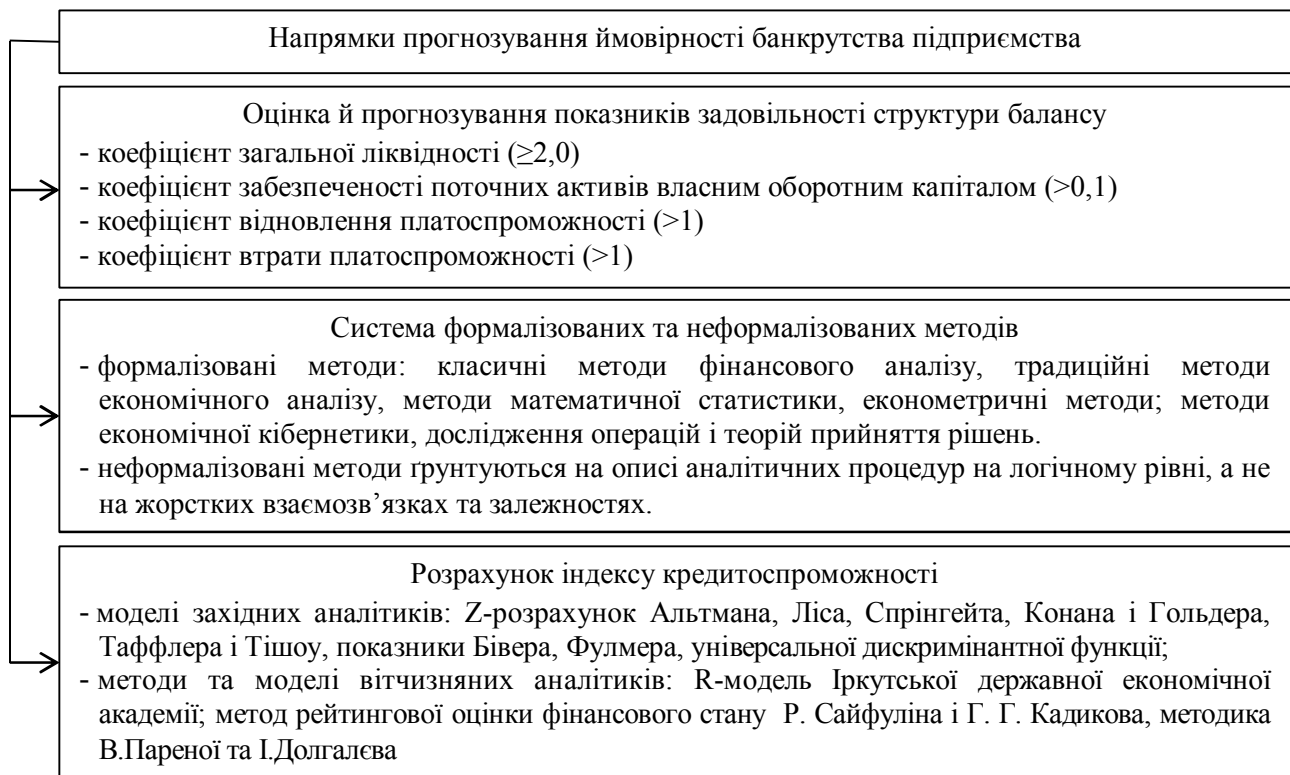

Рисунок 1.1 – Напрямки прогнозування ймовірності банкрутства підприємства

Практика використання методів оцінки схильності до банкрутства за даними українських підприємств показала, що найбільш популярними є методи оцінки, засновані на аналізі фінансових коефіцієнтів. Загалом діагностика кризового стану та визначення його рівня повинні передбачати постійне спостереження за фінансовим станом досліджуваного підприємства.

Висновки

Отже, сукупність розглянутих методик дозволяє проаналізувати фінансовий стан підприємства та оцінити ймовірність його банкрутства, внаслідок чого можливо обрати основні механізми антикризового управління підприємством відповідно до масштабів його кризового стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Подольська А. О., Яріш О. В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007 р. – 488 с.
2. Попов В.Б., Кадыров Э.Ш. Анализ моделей прогнозирования вероятности банкротства предприятий // Экономика и управление. Том 27 (66). – 2014 г. – № 1. С. 118-128.
3. Андрущак Є.М. Діагностика банкрутства українських підприємств // Фінанси України. – 2004 р. - № 9, с. 118-124.

Шварц Ірина Володимирівна – канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва та фінансової діяльності, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: s.irinach502@gmail.com

Франчук Анжеліка Юрїївна – студентка групи 1М-15, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, ВНТУ, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: angelika.franchuk@vntu.net

Irina Vol. Shvarts – Cand. Ec. Sci (Eng), Assistant Professor of the Department of Entrepreneurship and Financial Activity, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail:s.irinach502@gmail.com

Anzhelika Yur. Franchuk - student of group 1M-15, Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University. Vinnytsya, e-mail: angelika.franchuk@vntu.net